

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Europa
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
DEU-889/13

Datum 12 november 2013
Betreft Bezoeken aan Rusland

Graag informeer ik uw Kamer, mede namens de ministers voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over de recente bezoeken die het Koninklijk Paar en leden van het kabinet in de periode van 4 tot en met 9 november brachten aan de Russische Federatie.

Bezoek Koninklijk Paar

Op 8 en 9 november waren Koning Willem-Alexander en Koningin Maxima in Moskou voor de formele afsluiting van het Nederland-Ruslandjaar. Op 8 november werden zij door president Poetin ontvangen voor een diner in het Kremlin, dat in goede sfeer verliep. Van beide zijden werd de verwachting uitgesproken dat recente bilaterale incidenten op korte termijn kunnen worden afgesloten. Op 9 november was het Koninklijk Paar aanwezig bij een ronde tafel met Nederlandse en Russische CEO's, voorgezeten door minister Ploumen en vicepremier Dvorkovich en gemodereerd door VNO-NCW (Bernard Wientjes) en RSPP (Alexander Shokhin). Hier werd onder meer gesproken over energie en maritieme infrastructuur, gezondheidszorg en de ontwikkeling van de Russische exportsector. Ook bezocht het Koninklijk Paar een tentoonstelling over Nederlandse en Russische romantische schilderkunst in de Tretjakov Galerij. Het bezoek werd afgesloten met een optreden van het Koninklijk Concertgebouworkest in het Tsjaikovski Conservatorium.

Politieke consultaties

Tijdens het bezoek van het Koninklijk Paar vonden op zaterdag 9 november bilaterale politieke consultaties plaats met vicepremier Dvorkovich. Het gesprek zou oorspronkelijk plaatsvinden met minister Lavrov van Buitenlandse Zaken. Hij moest echter vanwege ingelaste E3+3-besprekingen over Iran op zaterdag naar Genève toe. Wel was er een gesprek met minister Lavrov tijdens het diner op 8 november, waarbij de bilaterale relaties in brede zin aan de orde kwamen. Minister Lavrov is volgende maand te gast in de Raad Buitenlandse Zaken, waarbij in Europees kader nader gesproken zal worden over de politieke (incl. mensenrechten) en economische betrekkingen tussen de EU en Rusland.

Het zwaartepunt van de bilaterale besprekingen met vicepremier Dvorkovich lag op de zaak van het Greenpeace-schip *Arctic Sunrise*. Zoals bekend, worden schip en bemanning sinds 19 september door de Russische autoriteiten vastgehouden.

Wat betreft de recente bilaterale incidenten werd bevestigd dat daar nu snel een streep onder zal worden gezet. Inzake de mishandeling van de Nederlandse diplomaat Elderenbosch werd van Russische zijde verzekerd dat de zaak grondig en serieus wordt onderzocht.

Directie Europa

Onze Referentie
DEU-889/13

Over Greenpeace werd door Rusland benadrukt dat de zaak tegen de opvarenden momenteel behandeld wordt door de Russische rechter. De Russische autoriteiten konden, gezien de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, geen uitspraken doen over het precieze verloop van het proces of de duur ervan. Er vond een uitgebreide gedachtenwisseling plaats over de Russische en Nederlandse juridische posities ten aanzien van de *Arctic Sunrise*. Rusland en Nederland – in zijn hoedanigheid van vlaggenstaat – spraken af in gesprek te blijven over deze zaak. Vanwege de vele nationaliteiten van de bemanning zien beide landen de kwestie primair als een internationale aangelegenheid.

Bezoek minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Minister Ploumen reisde van 6 tot en met 9 november naar Moskou. Met minister Donskoi van Natuurlijke Hulpbronnen en Milieu sprak zij over verantwoorde energiewinning in het Arctisch gebied. Minister Ploumen benadrukte daarbij dat de in Nederland opgedane ervaringen met energiewinning in de Waddenzee, waarbij met bedrijven, natuur- en milieuorganisaties en overheden werd gesproken over de mogelijke aanpak, ook in Rusland kunnen helpen om milieuaspecten te betrekken bij de relevante besluitvorming. Met minister Ulyukayev van Economische Ontwikkeling besprak minister Ploumen de mogelijkheden voor uitbreiding van economische interactie met verschillende Russische regio's en intensivering van de samenwerking op innovatiegebied. Met vicepremier Dvorkovich zat minister Ploumen de achtste zitting van de bilaterale Gemengde Economische Commissie voor. Hier werden samenwerkingsinitiatieven besproken op het gebied van landbouw, energie, transport, gezondheidszorg en innovatie. En marge van deze bijeenkomst stelde minister Ploumen een aantal concrete bedrijfskwesties aan de orde.

Naast de genoemde gesprekken met Russische bewindspersonen, zat minister Ploumen een ronde tafel voor over maatschappelijk verantwoord ondernemen, met vertegenwoordigers van in Moskou gevestigde Nederlandse bedrijven, hun Russische zakenpartners en een aantal lokale NGO's. Ook bracht zij een bezoek aan de Nederlandse chipmachinefabrikant Mapper, die met een grote investering van het Russische technologiefonds RUSNANO een productiefaciliteit opzet in Moskou, en opende zij een aantal door het bedrijfsleven georganiseerde seminars.

Bezoek minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Minister Schippers reisde van 5 tot 9 november eerst naar Tatarstan met een bedrijvenmissie op het gebied van Life Sciences & Health (o.a. medische technologie, e-health, ziekenhuisinrichting- en management, rural health). Minister Schippers had een ontmoeting met President Minnikhanov van Tatarstan en met de minister van Volksgezondheid, de heer Wafin. De Tataarse President Minnikhanov en minister Schippers zullen begin 2014 een memorandum of understanding sluiten waarin zij de prioriteiten vastleggen voor de toekomstige langdurige samenwerking op het terrein van gezondheidszorg. Tatarstan wil een "Center of Excellence" oprichten op het gebied van radiologie, urologie en oncologie met hoog- technologische apparatuur en hoog opgeleid medisch personeel. Daarnaast is Tatarstan geïnteresseerd in mobiele klinieken en heeft het bedrijfsleven de opzet van een high tech-ziekenhuis aangeboden. Minister Wafin sprak van "constructieve en vriendschappelijke besprekingen".

Minister Schippers had op 7 november een overleg met haar Russische collega Minister Skvorstova. Minister Skvortsova juichte de samenwerking tussen Nederland en Tatarstan van harte toe. Minister Schippers vroeg bij minister Skvortsova aandacht voor de mondiale problematiek van antibiotica-resistentie. De beide bewindslieden kwamen overeen dat de gemengde Russisch-Nederlandse commissie gezondheidszorg de aanpak van antibiotica-resistentie als prioriteit oppakt. Minister Schippers zal een separate brief met de resultaten van haar reis aan de Tweede Kamer sturen.

Bedrijvenmissie

Met de ministers Ploumen en Schippers reisde een delegatie van vertegenwoordigers van ruim vijftig bedrijven en kennisinstellingen, met name in de sectoren luchtvaart, energie, sportinfrastructuur en *life sciences & health*. Voor alle sectoren was op 7 en 8 november een programma in Moskou met seminars en matchmaking. De bedrijven uit de sector sportinfrastructuur reisden van 4 tot en met 6 november eerst naar Rostov aan de Don, om daar onder leiding van de directeur-generaal Buitenlandse Economische Betrekkingen de mogelijkheden te verkennen om te worden betrokken bij de voorbereidingen voor het WK voetbal 2018. De sector *life sciences & health*, aangevuld met enkele bedrijven uit andere sectoren, reisde van 4 tot en met 6 november met minister Schippers mee naar Kazan. Zowel in Rostov als in Kazan namen bedrijven deel aan matchmakingprogramma's en gesprekken met regionale overheden.

Een aantal bedrijven en kennisinstellingen greep de missie aan om enkele *memorandums of understanding* (MoU's) te ondertekenen met Russische counterparts. In de luchtvaartsector werd bijvoorbeeld een zestal MoU's getekend, waarmee onder andere een gezamenlijk trainingsprogramma voor luchtvaart-luchthavenpersoneel werd geïnitieerd. Op het gebied van Life Sciences & Health werden twee MoU's getekend en op het gebied van sport is een samenwerkingsovereenkomst getekend.

Zowel de afgelopen bezoeken als het Nederland-Ruslandjaar in het algemeen, hebben bijgedragen aan een verdere intensivering van de Nederlands-Russische betrekkingen: economisch, cultureel en politiek. Meningsverschillen zijn en worden open met elkaar besproken. Van beide zijden is de intentie uitgesproken om opvolging te geven aan de goede impulsen die het jaar hebben voortgebracht. Zowel de Nederlandse als de Russische belangen zijn daarbij gebaat.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Frans Timmermans